

Bestellen Rode-lijst

Bij deze NVL-Nieuwsbrief vinden jullie het IKC-rapport 'Bedreigde en Kwetsbare libellen in Nederland'. Deze toelichting op de Rode Lijst is door het IKC-natuurbeheer ter beschikking gesteld als bedankje voor al het veldwerk wat door de leden van het voormalige jeugdbondslibellenproject en de huidige NVL is uitgevoerd. Meer exemplaren van dit rapport kunnen schriftelijk of telefonisch besteld worden bij het IKC. Recent is ook het basisrapport 'Bedreigde en kwetsbare libellen in Nederland' verschenen. Dit rapport is door EIS-Nederland in opdracht van het Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij (LNV) gemaakt. Het rapport heeft als basis gediend voor de Rode Lijst en bevat informatie over de totstandkoming van de Rode Lijst. Dit boekwerkje is te bestellen bij EIS-Nederland.

Bedreigde en kwetsbare libellen in Nederland, Toelichting op de Rode Lijst

M. Wasscher, G.O. Keijl en G. van Ommering (1998)
Te bestellen bij
Informatie- en KennisCentrum Natuurbeheer
Postbus 30, 6700 AA Wageningen
tel: 0317-474801
prijs: f15,-

Bedreigde en kwetsbare libellen in Nederland, Basisrapport met voorstel voor de Rode Lijst

M. Wasscher (1999)
Te bestellen bij:
Stichting EIS – Nederland
Postbus 9517, 2300 RAA Leiden
e-mail: eis@naturalis.nnm.nl
prijs: f25,-

Vincent Kalkman

Libellenwaarnemingen opsturen? Doen!

Het libellenseizoen zit er weer grotendeels op voor dit jaar. Hoewel het seizoen tot voor kort niet zo spectaculair als de voorgaande oogt zijn er wel weer veel leuke ontdekkingen gedaan. Het slechte zomerweer had wel zijn invloed op de aantallen, met name de heidelibellen lijken dit jaar een slecht jaar te hebben gehad. De NVL roept alle leden op zijn of haar libellenwaarnemingen van het afgelopen seizoen op te sturen zodat ze opgenomen kunnen worden in de gezamenlijke landelijke databank van NVL, EIS-Nederland en De Vlinderstichting. De laatste jaren is het aantal ingeleverde waarnemingen sterk gedaald. Het atlasproject was een sterke motivatiebron om waarnemingen beschikbaar te stellen, maar vandaag de dag wordt het databestand zeer regelmatig geraadpleegd voor allerlei beheer- en inrichtingsvraagstukken. Ook menig artikel in de Brachytron is gebaseerd op de landelijke databank. De beschikbaar gestelde waarnemingen worden dus nuttig gebruikt.

Hoe?

De waarnemingen kunnen doorgegeven worden op formulieren of als databestand. Formulieren en een voorbeeld databestand zijn te verkrijgen bij De Vlinderstichting (0317-467346). De Vlinderstichting is ook het adres om de waarnemingen naar toe te sturen: Postbus 506, 6700 AM Wageningen; e-mail vlinders@bos.nl. Vergeet niet van waarnemingen van zeldzame soorten documentatiemateriaal (foto, tekening of beschrijving) mee te sturen, zodat de waarnemingen beoordeeld kunnen worden door de CWNO. Op de achterkant van het waarnemingsformulier is ruimte om de gewenste beschrijving te maken en staan voorgedrukte tekeningen om de kenmerken in aan te geven. De lijst van soorten die de CWNO beoordeeld kun je vinden op het formulier en in de laatste Brachytron (juli 2000). Hierin heeft een overzicht gestaan van de behandelde waarnemingen uit 1997. Van de volgende jaren zal op gelijke wijze verslag worden gedaan.

Michiel van der Weide
024-3234189
mvdweide@knoware.nl

Maandagavonden Utrecht

Wegens verbouwing van het projecthuis is er nog steeds een stop voor de avonden in Utrecht. Mogelijk dat in de volgende Nieuwsbrief weer nieuwe avonden komen te staan.

Marcel Wasscher

Gebruik van gegevens uit het landelijk databestand libellen

Aanleiding

Met enige regelmaat krijgen we vragen over het gebruik van gegevens uit het landelijke databestand libellen, van NVL, EIS-Nederland en De Vlinderstichting. Het leek ons daarom zinvol om de geschiedenis van het bestand en de huidige afspraken nog eens op een rij te zetten.

Historie

Tot 1987 beheerde EIS-Nederland het landelijke libellenbestand. Hierin waren collectie- en literatuurgegevens opgenomen, evenals een groot aantal veldwaarnemingen. In het landelijke libellenproject (1992-1997) van de beide Jeugdbonden voor Natuurstudie werd een groot libellenbestand opgebouwd met recente gegevens. De Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie (NVL) kwam voort uit dit project, maar stelde zich niet ten doel om waarnemingenbestanden te beheren. Besloten werd om beide bestanden samen te voegen tot één landelijk bestand. Het gebruiksrecht kwam bij drie organisaties te liggen: NVL, EIS-Nederland en De Vlinderstichting. Middels een overeenkomst werden de rechten en plichten vastgelegd, gebruikmakend van de kwaliteiten van de betrokken organisaties. EIS-Nederland verzorgt het fysieke beheer van het bestand (invoer formulieren, ondersteuning CWNO, controles, afhandelen gegevensaanvragen), terwijl De Vlinderstichting de contacten met het waarnemersnetwerk,

onderhoudt (contacten met vrijwilligers, werkgroepen en ontwikkelen en drukken handleiding en formulieren). Beide organisaties hebben het recht om de gegevens te gebruiken voor eigen projecten en betaalde opdrachten.

Waar kunnen de gegevens worden aangevraagd?

NVL-leden kunnen gegevens aanvragen bij de waarnemingencoördinator van de NVL (Michiel van der Weide). Anderen vragen de gegevens direct bij EIS-Nederland (Vincent Kalkman) aan. In alle gevallen worden gegevensaanvragen afgehandeld door EIS-Nederland.

Voorwaarden voor gebruik gegevens

De gegevens worden steeds beschikbaar gesteld voor een vooraf gedefinieerd doel. De gegevens mogen niet voor andere doeleinden gebruikt worden. Ook mogen de gegevens niet aan derden worden doorgegeven en dient de bron vermeld te worden bij het gebruik in publicaties.

Wie kan gegevens aanvragen?

In principe kan iedereen gebruik maken van de gegevens, mits aannemelijk gemaakt kan worden dat de gegevens op een deskundige manier geïnterpreteerd zullen worden. Leden van de NVL kunnen gratis gegevens opvragen voor privé-doeleinden, zoals inventarisaties en publicaties. Er wordt daarbij vanuit gegaan dat waarnemingen het betreffende lid verzameld worden opgenomen in het landelijk databestand. Ook adviesbureau's, overheden, onderzoeksinstituten en niet-NVL-leden kunnen gegevens opvragen. Voor professionele projecten wordt een vergoeding gevraagd voor het beschikbaar stellen van de gegevens (zie hieronder).

Betaling voor gebruik van gegevens

Landelijke, provinciale en gemeentelijke overheden, natuurbeschermingsorganisaties en adviesbureau's zijn in toenemende mate geïnteresseerd om gegevens uit het libellenbestand te gebruiken. Hiervoor worden prijzen berekend die in de lijn liggen van de prijzen van andere PGO's (Particuliere Gegevensbeherende Organisaties). De opbrengsten worden gebruikt voor het onderhoud van de gegevensbestanden en het waarnemersnetwerk.

EIS-Nederland en De Vlinderstichting gebruiken de gegevens ook zelf voor betaalde opdrachten. Opdrachten die direct betrekking hebben op het bestand (b.v. beschikbaar stellen gegevens voor Milieu Effect Rapportages) worden door EIS-Nederland uitgevoerd, terwijl De Vlinderstichting opdrachten uitvoert op het gebied van ecologie en bescherming van libellen.

Uitruilen van gegevens

Indien de organisatie die gegevens aanvraagt zelf in kwaliteit en kwantiteit vergelijkbare gegevens verzameld, kan worden overgegaan tot uitruil. Hiervoor brengt EIS-Nederland tegenwoordig een bedrag in de orde van een paar honderd gulden in rekening om de daadwerkelijke bureautijd te compenseren. De reden hiervoor is dat EIS een beperkte bureaubezetting heeft en zij de immer omvangrijker wordende werkzaamheden rond het uitruilen niet ten koste willen laten gaan van het reguliere activiteiten voor de EIS-werkgroepen.

Michiel van der Weide (NVL), Vincent Kalkman (EIS-Nederland) en Robert Ketelaar (De Vlinderstichting)

Vereniging Onderzoek Flora en Fauna

De Vereniging Onderzoek Flora en Fauna is een samenwerkingsverband van PGO's, Particuliere Gegevensbeherende Organisaties voor flora en fauna.

Landelijke Dag

Op 25 november 2000 vindt de 2^e Landelijk Dag plaats van de Vereniging Onderzoek Flora en Fauna, tegelijkertijd met de Landelijke Dag van SOVON in Concertgebouw De Vereeniging in Nijmegen. Er wordt een lezingenprogramma verzorgd door een aantal PGO's en verwante organisaties. Aan de hand van het thema "heidelandschap" zullen verschillende (groepen) organismen de revue passeren waaronder hogere planten, korstmossen, reptielen, vogels, bijen en vlinders. Het thema wordt vanuit verschillende invalshoeken belicht: biodiversiteit van het heidelandschap, resultaten van monitoring, toepassing van gegevens en soortbeschermingsplannen. Omdat het geheel meer is dan de som der delen (dit zou de lijfspreuk van de VOFF kunnen zijn!) zullen een tweetal sprekers ook aandacht besteden aan de ecologische en ruimtelijke relaties op landschapsniveau.

Workshop MER-loket

Jaarlijks worden er meer dan een half miljoen waarnemingen verzameld door de gezamenlijke PGO's, waarvan meer dan 90% door vrijwillige veldmedewerkers. Voor veel vrijwilligers is het belangrijk dat 'hun' gegevens worden gebruikt voor behoud en herstel van de natuur. Sinds oktober 1999 is er een MER-loket bij de VOFF. Dat moet er voor zorgen dat er bij het opstellen van Milieu-effectrapporten meer en beter rekening wordt gehouden met gegevens over planten en dieren. In deze workshop zal onder meer worden ingegaan op welke gegevens worden gebruikt, hoe ze worden gebruikt en wat de rol is van die gegevens in de MER-procedure.

Informatie-markt

In de hal en gangen zal een informatie-markt worden gehouden, waar de VOFF en de verschillende PGO's en natuurorganisaties met stands vertegenwoordigd zijn. Daarnaast zijn er stands met boekhandels en materialen voor veldwerk. Plaats: Concertgebouw De Vereeniging aan het Keizer Karelplein in het centrum van Nijmegen op enkele minuten lopen van het Centraal Station. De zaal gaat open om 9.30 u en het programma zal beginnen om 10.00 u. Het wordt aangeraden een eigen lunchpakket mee te nemen. Mogelijk zullen er beperkt lunchpakketten verkrijgbaar zijn in de Vereeniging. Er zijn koffie, thee en verschillende dranken verkrijgbaar. Er is ook volop gelegenheid om te lunchen in het centrum van Nijmegen. Informatie:

Adrienne Lemaire, Coördinator VOFF
Postbus 506

6700 AM WAGENINGEN

telefoon: 0317-467343

fax: 0317-420296

e-mail: vlinders@bos.nl t.a.v. Adrienne Lemaire